

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1419/14**, rješavajući apelaciju **Amine Ahmetović i dr.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (7) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica

Miodrag Simović, potpredsjednik

Seada Palavrić, potpredsjednica

Mato Tadić, sudija

Mirsad Ćeman, sudija

Zlatko M. Knežević, sudija

na sjednici održanoj 24. aprila 2015. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija koju su podnijeli **Amina Ahmetović, Muhidin Omerović, Admir Dedić, Senajid Avdić, Abdurahman Orlović, Mujo Suljić, Osman Mustafić, Alvir Havanović, Mevludin Husić, Muhamed Ahmetović, Mihret Omerović, Vehid**

Dedić, Smajo Sušić, Bekira Dedić, Hazim Dedić, Sanela Dedić, Hasan Omerović, Hajrija Omerović, Mersida Omerović, Osman Omerović, Rahima Mustapić, Mirso Ibrahimović, Salmira Hasanović, Esmā Ramić, Husejin Orlović, Mumin Muminović, Bego Sulejmanović, Rozim Mujčinović, Idriz Selimović, Muhamed Muratović, Damir Begić, Mirsada Begić, Salim Selimović, Medina Ibrahimović, Alija Avdić, Sanela Avdić, Safet Kurtić, Muniba Kurtić, Amir Husejnović, Sena Husejnović, Mirsad Husejnović, Nermin Salihović, Mehrima Selimović, Meho Selimović, Džemila Alić, Mersed Alić, Fatima Selimović, Salim Selimović, Ibrahim Rizvanović, Zemina Rizvanović, Amir Alibašić, Muhamed Muškić, Seada Muškić, Ajka Muškić, Beriz Muškić, Fadil Muškić, Šahza Muškić, Sejad Muškić, Mevlida Muškić, Hajrija Baltić, Sulejman Baltić, Sead Gabeljić, Senad Talović, Amira Talović, Nevzeta Talović, Samir Talović, Ibrahim Talović, Ramiza Talović, Nevzeta Mustafić, Ćamil Mustafić, Mevludin Fazlić, Haša Velić, Senaid Velić, Hasija Velić, Osmo Omerović, Nihada Omerović, Mevlija Zahitović, Zaib Zahirović, Rešida Zahirović, Sulejman Bećirović, Mujesira Bećirović, Nihad Mehić, Edisa Mehić, Edin Muharemović, Hajreta Alić, Senajid Hasanović, Hvala Hasanović, Ensad Mustafić, Samira Mustafić, Fadil Mehmedović, Isma Osmanović, Idriz Mehmedović, Jasmina Mehmedović, Džemil Mujić, Muška Mujić, Džemil Mustafić, Salko Ikanović, Fahrudin Mustafić, Zejila Mustafić, Asim Dedić, Behija Dedić, Muhidin Muharemović, Emina Omerović, Rukija Husić, Sulejman Bećirović i Hazim Mujčinović.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda zbog dužine trajanja

postupaka povodom tužbi koje su apelanti navedeni u stavu 1. izreke ove odluke podnijeli Osnovnom sudu u Banjoj Luci i Osnovnom sudu u Srebrenici.

Nalaže se Osnovnom sudu u Banjoj Luci i Osnovnom sudu u Srebrenici da po hitnom postupku uzmu u rad tužbe koje su im podnijeli apelanti navedeni u stavu 1. ove odluke.

Nalaže se Osnovnom sudu u Banjoj Luci i Osnovnom sudu u Srebrenici da, u skladu s članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostavljanja ove odluke, obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Amina Ahmetović, Muhidin Omerović, Admir Dedić, Senajid Avdić, Abdurahman Orlović, Mujo Suljić, Osman Mustafić, Alvir Havanović, Mevludin Husić, Muhamed Ahmetović, Mihret Omerović, Vehid Dedić, Smajo Sušić, Bekira Dedić, Hazim Dedić, Sanela Dedić, Hasan Omerović, Hajrija Omerović, Mersida Omerović, Osman Omerović, Rahima Mustapić, Mirso Ibrahimović, Salmira Hasanović, Esmā Ramić, Husejin Orlović, Mumin Muminović, Bego Sulejmanović, Rozim Mujčinović, Idriz Selimović, Muhamed Muratović, Damir Begić, Mirsada Begić, Salim Selimović, Medina Ibrahimović, Alija Avdić, Sanela Avdić, Safet Kurtić, Muniba Kurtić, Amir Husejnović, Sena Husejnović, Mirsad Husejnović, Nermin Salihović, Mehrima Selimović, Meho Selimović, Džemila Alić, Mersed Alić, Fatima Selimović, Salim Selimović, Ibrahim Rizvanović, Zemina Rizvanović, Amir Alibašić, Muhamed Muškić, Seada Muškić, Ajka Muškić, Beriz Muškić, Fadil Muškić, Šahza Muškić, Sejad Muškić, Mevlida Muškić, Hajrija Baltić, Sulejman Baltić, Sead Gabeljić, Senad Talović, Amira Talović, Nevzeta Talović, Samir Talović, Ibrahim Talović, Ramiza Talović, Nevzeta Mustafić, Ćamil Mustafić, Mevludin Fazlić, Haša Velić, Senaid Velić, Hasija Velić, Osmo Omerović, Nihada Omerović, Mevlija Zahitović, Zaib Zahirović, Rešida Zahirović, Sulejman Bećirović, Mujesira Bećirović, Nihad Mehić, Edisa Mehić, Edin Muharemović, Hajreta Alić, Senajid Hasanović, Hvala Hasanović, Ensad Mustafić, Samira Mustafić, Fadil Mehmedović, Isma Osmanović, Idriz Mehmedović, Jasmina Mehmedović,

Džemil Mujić, Muška Mujić, Džemil Mustafić, Salko Ikanović, Fahrudin Mustafić, Zejila Mustafić, Asim Dedić, Behija Dedić, Muhidin Muharemović, Emina Omerović, Rukija Husić, Sulejman Bećirović, Hazim Mujčinović (u daljnjem tekstu: apelanti), koje zastupa Nedin Ademović, advokat iz Sarajeva, podnijeli su 31. marta 2014. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog neprocesuiranja tužbi koje su radi utvrđenja povrede prava na obrazovanje i utvrđenja diskriminacije u vezi s pravom na obrazovanje Osnovnom sudu u Banjoj Luci podnijeli prije više od godinu dana, a Osnovnom sudu u Srebrenici prije više od godinu i pol dana.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, od Osnovnog suda u Banjoj Luci zatraženo je 14. novembra 2014. godine i od Osnovnog suda u Srebrenici 30. januara 2015. godine da dostave odgovore na apelaciju.
3. Osnovni sud u Banjoj Luci i Osnovni sud u Srebrenici nisu dostavili odgovore na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Postupak u Osnovnom sudu u Srebrenici

5. Neki od apelanata navedenih u tački 1. ove odluke podnijeli su 6. septembra 2013. godine tužbu Osnovnom sudu u Srebrenici protiv Republike Srpske, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske – Osnovne škole „Petar Kočić“, radi kršenja Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine i nejednakog postupanja pri ostvarivanju prava na obrazovanje.
6. Isti apelanti su 26. decembra 2013. godine Osnovnom sudu u Srebrenici podnijeli preciziranu tužbu radi utvrđenja povrede prava na obrazovanje i utvrđenja diskriminacije u vezi s pravom na obrazovanje.
7. Isti su apelanti 28. decembra 2013. godine Općinskom sudu u Srebrenici podnijeli prijedlog za donošenje privremene mjere osiguranja u kojemu su predložili da sud donese privremenu mjeru kojom se, kako su istakli: „Nalaže tuženoj – Javnoj ustanovi Osnovnoj školi Petar Kočić – da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dostave ove privremene mjere, omogući malodobnim tužiocima, zastupanim po roditeljima kao zakonskim zastupnicima, nastavu koja neće biti diskriminatorna [...]“.
8. Prema stanju u spisu, Ustavni sud zapaža da je predmet pred Osnovnim sudom u Srebrenici još uvijek u toku.

Postupak u Osnovnom sudu u Banjoj Luci

9. Neki od apelanata navedenih u tački 1. ove odluke podnijeli su 7. januara 2014. godine tužbu Osnovnom sudu u Banjoj Luci protiv Republike Srpske, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, radi utvrđenja povrede prava na obrazovanje i utvrđenja diskriminacije u vezi s pravom na obrazovanje.
10. Isti apelanti su Osnovnom sudu u Banjoj Luci podnijeli prijedlog za donošenje privremene mjere osiguranja u kojemu su predložili da sud donese privremenu mjeru kojom se, kako su naveli: „Nalaže tuženom – Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske – da odmah, a najkasnije u roku od 3 dana od dana dostave ove privremene mjere, omogući malodobnim tužiocima, zastupanim po roditeljima kao zakonskim zastupnicima, nastavu koja neće biti diskriminatorna [...]“.
11. Prema stanju u spisu, Ustavni sud zapaža da je predmet pred Osnovnim sudom u Banjoj Luci još uvijek u toku.

IV. Apelacija

Navodi iz apelacije

12. Zastupnik apelanata je istakao da, nakon što su tužbe podnesene Osnovnom sudu u Srebrenici i Osnovnom sudu u Banjoj Luci, do dana podnošenja apelacije nije zakazano pripremno ročište ni u jednom sudu, usprkos činjenici da su sudovima dostavljeni prijedlozi za donošenje privremene mjere osiguranja, o čemu je, prema Zakonu o parničnom postupku Republike Srpske (u daljnjem tekstu: ZPP), sud obavezan odlučiti hitno, pa se, prema članu 278. stav 2. ZPP, ročište za odlučivanje o privremenoj mjeri osiguranja zakazuje nakon što se suprotnoj strani dostavi prijedlog privremene mjere na odgovor u roku od tri dana, te se nakon zaprimljenog odgovora ročište mora zakazati u naredna tri dana. Dalje, zastupnik apelanata je naveo kako su postupanjem osnovnih sudova u Banjoj Luci i Srebrenici povrijeđeni pravo apelanata na suđenje u razumnom roku i pravo na pristup sudu kao sastavni dio prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Zastupnik apelanata je naveo i da su apelantima povrijeđeni pravo na obrazovanje iz člana II/3.1) Ustava Bosne i Hercegovine, pravo na zabranu diskriminacije iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, pravo na povrat izbjeglica i raseljenih lica iz člana II/5. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i pravo na obrazovanje iz člana 2. Dopunskog protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju u vezi s članom 14. Evropske konvencije, te pravo iz člana 8. Konvencije o pravima djeteta. Konačno, zastupnik apelanata je u apelaciji

detaljno izložio činjenično stanje i stav apelanata o predmetu apelacije, te predložio da Ustavni sud usvoji apelaciju i, s obzirom na veoma složene činjenice predmeta, veliki broj apelanata i složeni ustavnopravni okvir, održi javnu raspravu.

V. Relevantni propisi

13. U **Zakonu o parničnom postupku Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 61/13) relevantne odredbe glase:

Član 10.

Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i sa što manje troškova, te da onemogući svaku zloupotrebu prava koja strankama pripadaju u postupku.

Stranka ima pravo da sud odluči o njenim zahtjevima i prijedlozima u razumnom roku.

Član 62.

Sud odmah po prijemu tužbe počinje pripreme za glavnu raspravu.

Ove pripreme obuhvataju prethodno ispitivanje tužbe, dostavljanje tužbe tuženom na obavezni odgovor, održavanje pripremnog ročišta i zakazivanje glavne rasprave.

Član 69.

Tužba sa priložima se dostavlja tuženom na odgovor u roku od 30 dana od dana prijema ispravne i potpune tužbe u sudu.

Član 75.

Po prijemu odgovora na tužbu, odnosno odgovora na protivtužbu, sud će zakazati pripreмно ročište.

Ako tuženi nije dostavio odgovor na tužbu, a tužilac u tužbi nije tražio donošenje presude zbog propuštanja, sud će zakazati pripreмно ročište po isteku roka za podnošenje odgovora na tužbu.

Datum održavanja pripremnog ročišta sud će, po pravilu, odrediti uz prethodnu konsultaciju sa strankama.

Pripreмно ročište održaće se, po pravilu, najdocnije u roku od 30 dana od dana prijema u sudu pismenog odgovora na tužbu, odnosno od dana proteka roka za podnošenje odgovora na tužbu, ili ako je tuženi podnio protivtužbu, u roku od 30 dana od dana prijema odgovora na protivtužbu.

Član 94.

Glavna rasprava će se, po pravilu, održati najdocnije u roku od 30 dana od dana održavanja pripremnog ročišta.

Član 278.

Na prijedlog predlagača obezbjeđenja, istaknut sa prijedlogom za određivanje mjere obezbjeđenja, sud može odrediti privremenu mjeru obezbjeđenja bez prethodnog obavješćavanja i saslušanja protivnika obezbjeđenja ako predlagač obezbjeđenja učini

vjerovatnim da je mjera obezbjeđenja osnovana i hitna i da bi se drugačijim postupanjem izgubila svrha mjere obezbjeđenja.

Sud dostavlja odluku iz stava 1. ovog člana protivniku obezbjeđenja odmah. Protivnik obezbjeđenja u roku od tri dana u svom odgovoru može osporiti razloge za određivanje privremene mjere obezbjeđenja, nakon čega sud mora zakazati ročište u naredna tri dana.

Odgovor protivnika obezbjeđenja mora biti obrazložen.

VI. Dopustivost

14. U skladu s članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu, kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.
15. U skladu s članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome osporava, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.
16. Prema članu 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda, ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. U konkretnom slučaju, apelanti su podnijeli apelaciju zbog činjenice da Osnovni sud u Banjoj Luci i Osnovni sud u Srebrenici uopće nisu postupali povodom njihovih tužbi i zahtjeva za donošenje privremene mjere osiguranja, iako je od njihovog podnošenja prošlo oko godinu, odnosno godinu i pol dana, ukazujući na to da im je na taj način povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku kao segment prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.
17. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da je apelacija u ovom dijelu, u smislu člana 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, dopustiva u odnosu na pravo na pristup sudu kao jednom od aspekata prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.
18. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelanti smatraju da je neprocesuiranjem njihovih tužbi podnesenih osnovnim sudovima u Banjoj Luci i Srebrenici povrijeđeno njihovo pravo na suđenje u razumnom roku iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, odnosno pravo na pristup sudu.

Pravo na pravično suđenje

20. Član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

21. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. [...]

a) Relevantni principi

22. Ustavni sud, prije svega, ističe da se, prema konzistentnoj praksi Evropskog i Ustavnog suda, razumnost dužine trajanja postupka mora ocjenjivati u svjetlu okolnosti pojedinog predmeta, vodeći računa o kriterijima uspostavljenim sudskom praksom Evropskog suda, a naročito o složenosti predmeta, ponašanju strana u postupku i nadležnog suda ili drugih javnih vlasti, te o značaju koji konkretna pravna stvar ima za apelanta (vidi Evropski sud, *Mikulić protiv Hrvatske*, aplikacija broj 53176/99 od 7. februara 2002. godine, Izvještaj broj 2002-I, stav 38).
23. Osim toga, Ustavni sud, podržavajući praksu Evropskog suda, podsjeća na to da član 6. stav 1. Evropske konvencije nameće državama ugovornicama dužnost da organiziraju svoje pravosudne sisteme na način da sudovi mogu zadovoljiti uvjete tog člana, uključujući i obavezu da postupaju u predmetima u razumnom roku (vidi Evropski sud, *Marinović protiv Hrvatske*, presuda od 6. oktobra 2005. godine, stav 23).
24. Ustavni sud primjećuje da se u konkretnom predmetu radi o postupku pokrenutom zbog navodnog kršenja Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine i nejednakog postupanja pri ostvarivanju prava na obrazovanje, odnosno radi utvrđenja povrede prava na obrazovanje i utvrđenja diskriminacije u vezi s pravom na obrazovanje, a da je predmet apelacije propust nadležnih sudova da u periodu od godinu, odnosno godinu i pol dana procesuiraju tužbe koje su podnijeli apelanti, odnosno da odluče o pravima i obavezama

apelanata građanske prirode, te je stoga član 6. stav 1. Evropske konvencije primjenjiv u konkretnom predmetu.

b) Analiza dužine trajanja postupka

25. Ustavni sud u konkretnom slučaju primjećuje da ni Osnovni sud u Banjoj Luci ni Osnovni sud u Srebrenici do dana donošenja ove odluke nisu preduzeli niti jednu procesnu radnju povodom tužbi koje su im podnijeli apelanti prije godinu, odnosno godinu i pol dana.
26. Dalje, Ustavni sud naglašava da je odredbama ZPP regulirana obaveza suda da postupak provede bez odugovlačenja (član 10. ZPP), da sud (član 62. ZPP) odmah nakon prijema tužbe počinje pripreme za glavnu raspravu, kao i da (član 278. ZPP) odluči o privremenoj mjeri osiguranja, te zapaža da osnovni sudovi nisu učinili ni jedno od navedenoga. Ustavni sud na osnovu stanja u spisu ne može pronaći opravdanje zbog čega je bilo potrebno da postupak traje duže od godinu, odnosno godinu i pol dana, bez zakazivanja pripremnog ročišta. Ustavnom sudu nisu predočeni razlozi zbog čega nisu preduzete adekvatne mjere kojima bi se od apelanata, ako su eventualno postojali bilo kakvi nedostaci uslijed kojih se ne može zakazati pripremono ročište, zatražilo da otklone te nedostatke.
27. Uzevši u obzir navedeno, Ustavni sud je stava da je takvo postupanje klasičan primjer postupka u kojem sud nije koristio svoja ovlaštenja i dužnosti iz ZPP, a posebno odredbu kojom je propisano da je sud dužan nastojati da se postupak provede bez odugovlačenja i sa što manje troškova. U vezi s navedenim, Ustavni sud ukazuje i na praksu Evropskog suda (vidi Evropski sud, *Uljar i ostali protiv Hrvatske*, aplikacija broj 32668/02 od 8. marta 2007. godine), prema kojoj je Evropski sud zaključio da redovni sudovi moraju djelotvorno kontrolirati postupak zato što odlučuju o tome kako voditi postupak, kako izvesti dokaze i kako ocijeniti djelovanje i propuste stranaka, pri čemu moraju voditi računa o svim zahtjevima zagantiranim članom 6. stav 1. Evropske konvencije.
28. Osim toga, Ustavni sud ukazuje na to da redovni sudovi uopće nisu dostavili odgovore na apelaciju, dakle nisu ponudili nikakve razloge koji bi eventualno mogli opravdati neprocesuiranje tužbi koje su im podnijeli apelanti. Ustavni sud iz spisa predmeta nije mogao utvrditi niti jedan razlog iz kojeg bi proizlazilo da su apelanti svojim ponašanjem utjecali na dužinu trajanja postupka.
29. Uzimajući u obzir sve navedeno, posebno značaj predmeta za apelante, hitnost i posljedice koje mogu nastupiti, Ustavni sud je stava da u konkretnom slučaju postoji kršenje prava na pravično suđenje u razumnom roku iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

30. Apelanti su naveli da su im, osim prava na suđenje u razumnom roku, neprocesuiranjem njihovih tužbi podnesenih osnovnim sudovima u Banjoj Luci i Srebrenici povrijeđeni i pravo na pristup sudu kao segment prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, pravo na obrazovanje iz člana II/3.1) Ustava Bosne i Hercegovine, pravo na zabranu diskriminacije iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, pravo na povrat izbjeglica i raseljenih lica iz člana II/5. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i pravo na obrazovanje iz člana 2. Dopunskog protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju u vezi s članom 14. Evropske konvencije, te član 8. Konvencije o pravima djeteta.
31. S obzirom na to da povredu tih prava apelanti zasnivaju na identičnim navodima koji su već detaljno ispitani u odnosu na pravo na suđenje u razumnom roku, Ustavni sud smatra kako nema potrebe posebno ih ispitivati u odnosu na ove navode.

VIII. Zaključak

32. Ustavni sud smatra da postoji povreda prava na suđenje u razumnom roku kao segment prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u situaciji kada osnovni sudovi u Banjoj Luci i Srebrenici nisu uzeli u rad tužbe i prijedloge za određivanje privremene mjere ni nakon više od godinu, odnosno godinu i pol dana, pri čemu redovni sudovi uopće nisu ponudili razloge kojima bi opravdali takvu dužinu postupka.
33. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.
34. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Valerija Galić